

יום ד', י"ב בחשוון תשס"ה (27 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

היום, י"ב בחשוון, בשנת תש"ג (1942) החלה המתקפת הבריטית בפיקודו של מונטגומרי על רומל באל-עלמיין.

[המאמר הבא - ביקורת של אורי אבנרי על הספר, "Mythos Rommel".]

בסתיו 1942 נראה שהיישוב העברי בארץ עומד לפני הכחדה. די היה להעיף מבט במפה כדי להבין שהגרמנים עומדים להגיע לכאן בתוך ימים. משלושה עברים שעטו הגייסות של אדולף היטלר לעברנו. היה ברור לגמרי שהם עומדים להתאחד בארץ-ישראל. בצפון התקדמה המכונה הצבאית הגרמנית האימתנית לעבר המזרח התיכון. הם כבר הגיעו אל הקווקז, ומשם היתה הדרך קצרה: טורקיה, סוריה, ארץ-ישראל. שנה לפני כן, כבר נחתו הגרמנים מן האוויר באי כרתים. רק קפיצה אחת נוספת היתה דרושה כדי שהכוחות המוצנחים ינחתו בארץ.

והאיום החמור מזה היה אף קרוב יותר. רומל, המצביא הגרמני שכבר הפך לאגדה, פרץ מלוב מזרחה והבקיע את השער למצרים. כוחותיו כבר הגיעו למקום שנקרא **אל-עלמיין**, כמה עשרות קילומטרים ממערב לאלכסנדריה. לא היה ספק שיפרוץ משם לתעלת סואץ, ומשם לארץ. הבריטים קראו את המפה. הם שלחו את משפחותיהם מפלשתינה (א"י) לעיראק, וגם בעלי התפקידים ישבו על מזוודותיהם. הצבא הבריטי היה מוכן לנסיגה בהולה. הבריטים היו מוכנים אפילו לחמש את היהודים כדי שיפעלו מאחורי הקווים הגרמניים אחרי הכיבוש. **מנהיגי היישוב ידעו שהכל אבוד.** איש לא האמין שיוכל לעמוד מול "הקורפוס האפריקאי" הגרמני המהולל, אבל לפחות יוכלו למכור את חיינו ביוקר ולהגן על הכבוד הלאומי בעיני הדורות הבאים. ההמשך ידוע: **נס גדול היה פה.** הגרמנים הובסו בסטלינגרד ונעצרו במבואות הקווקז. הכוחות המוטסים לא המריאו מכרתים. הכוחות של רומל נעצרו באל-עלמיין ונסוגו משם לכל אורך החוף האפריקאי עד לתוניסיה, שם חוסלו.

אחרי המלחמה, כאשר התגלו בהדרגה המסמכים הגרמניים, התברר שהנס לא היה נס - **הסכנה לא היתה קיימת כלל.** הכוחות הגרמניים הגיעו לקווקז במצב של תשישות ולא יכלו להתקדם אף צעד אחד נוסף. הם נסוגו משם כל הדרך לברלין. הנחיתה בכרתים נחשבה בעיני המטכ"ל הגרמני לכישלון גמור, ומאז לא נעשה עוד ניסיון כיבוש מן האוויר (הניסיון הנוסף היחיד מן הסוג הזה, שעשו הבריטים בהולנד בהמשך המלחמה, הסתיים גם הוא בכישלון מחפיר). וחשוב מכל: רומל הגיע לאל-עלמיין על טיפות הדלק האחרונות שלו. הטנקים המעטים ששרדו לא יכלו לזוז. הבריטים ניתקו לחלוטין את קווי האספקה שלו בים, ובדרך האוויר הגיעו רק כמויות זעירות. כמויות האמל"ח שנותרו לו - טנקים, תותחים ומטוסים - לא הספיקו אף להגנה.

נראה כלאחר ייאוש, הוא יכול להיות שונה לגמרי. אנחנו רואים רק את הדברים שעל פני השטח, אבל המצב תמיד מורכב הרבה יותר מכפי שנראה לעין, וייתכן מאוד שבשעת אמת, דווקא הרכיבים החשובים ביותר נעלמים מן העין. המסקנה הזאת הועמדה במבחן שנים אחדות לאחר מכן. בראשית מלחמת תש"ח נראה לנו שמצבנו חמור ביותר, שאנחנו עומדים מעטים מול רבים ושמאיימת עלינו שואה שנייה. היום אנחנו יודעים שלישאל היתה עליונות בכל שלבי המלחמה, שהפלסטינים היו חסרי נשק, ארגון ומנהיגות; שהמצרים לא התכוונו להתקדם מעבר לאשדוד ושהממשלות הערביות נלחמו בעיקר זו בזו.

[<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=261445&contrassID=2&subContrassID=12&sbSubContrassID=0>]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל